

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมา

บุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตในสังคม บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ เชาวนปัญญา และความขยันขันแข็งเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพเป็นสำคัญ บุคลิกภาพที่ดีมีส่วนในการส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จไม่ว่าในด้านการงานหรือการเรียน จากการศึกษาวิจัยที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ลอสแอนเจลิส (กรมสุขภาพจิต, 2544, หน้า 7) มีข้อมูลที่แสดงว่าความสำเร็จในการเป็นผู้นำเป็นผลจากความสามารถทางเชาวนปัญญาเพียง 7% เท่านั้น ที่เหลืออีก 93% เป็นผลมาจากคุณสมบัติด้านอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงบุคลิกภาพด้วย บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ ดังที่กันยา สุวรรณแสง (2536, หน้า 2) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพของบุคคลมีกระบวนการพัฒนาตลอดชีวิตทั้งในทางที่ดีขึ้นและเสื่อมลง ซึ่งคล้ายกับคำกล่าวของ วิจิตร อาวะกุล (2545, หน้า 2) ที่ว่าบุคลิกภาพของบุคคล สามารถพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง สร้างเสริมให้สมบูรณ์ได้ โดยไม่ปล่อยให้เป็นไปตามยถากรรม ธรรมชาติ หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มากระทบ ดังนั้นบุคลิกภาพที่ดีย่อมเกิดขึ้นได้จากการฝึกฝน อบรม เรียนรู้ และการมีประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

การศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะกับกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งอยู่ในช่วงของวัยรุ่น เป็นช่วงที่มีลักษณะความขัดแย้งทางสังคมและจิตใจ ในขั้นของการพบอัตลักษณ์แห่งตนขัดแย้งกับการไม่เข้าใจตนเอง (Identity VS. Identity Diffusion) ตามแนวคิดของอีริกสัน (Erikson, 1968 cited in Ryckman, 1997, p. 217) ที่อธิบายว่า ช่วงของวัยรุ่นเป็นช่วงที่ความขัดแย้งมีลักษณะวิกฤติยิ่งกว่าช่วงอื่น ๆ เพราะเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ถ้าหากไม่สามารถแก้ไขภาวะวิกฤติให้ลุล่วงด้วยดี เด็กวัยรุ่นผู้นั้นก็จะกลายเป็นเด็กวัยรุ่นที่มีอัตลักษณ์อันสับสนและกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพสับสนไม่มั่นคง ในทางตรงกันข้ามหากเด็กวัยรุ่นผู้นั้นสามารถแก้ไขภาวะวิกฤติและข้อขัดแย้งได้ด้วยดีก็ทำให้เกิดลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งส่งผลต่อการมีโครงสร้างบุคลิกภาพที่มั่นคง

การพัฒนาบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ของเด็กในช่วงวัยนี้ คือการได้รู้จักตนเอง การเข้าใจตนเองตามความเป็นจริง เช่น เข้าใจจุดเด่น จุดด้อย ความต้องการในชีวิต ฯลฯ วัยรุ่นที่ค้นพบตนเอง และเข้าใจตนเองจะสามารถแก้ไขภาวะวิกฤติและข้อขัดแย้งในช่วงของวัยนี้ให้ผ่านไปได้ด้วยดี แต่ถ้าเด็กในวัยนี้ไม่รู้จักตนเองและไม่เข้าใจตนเองแล้ว ก็มักจะกลายเป็นวัยรุ่นที่หลงตน

ลืมนั่น มีความสับสน ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นถึงลักษณะของความว้าวุ่น ไม่เป็นตัวของตัวเอง เหนงหงอย ขี้กังวล ตัดสินใจไม่ได้ รู้ดีกว่าตัวเองถูกทอดทิ้งจนอาจกลายเป็นอันธพาล ดิคาเสพติด เป็นปัญหาต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม (Erikson, 1968 อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540, หน้า 52) เพราะฉะนั้นการศึกษานุคลิกภาพของนักเรียนในช่วงวัยนี้จะทำให้นักเรียนได้เข้าใจและรู้จักตนเองมากขึ้น เป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนหรือผู้ปกครองในการวางแผน แนะนำอาชีพ แนะนำการศึกษาต่อ และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวัย และของสังคมต่อไป

ปัจจุบันมีการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพอย่างกว้างขวาง และมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ตามแนวคิดและทฤษฎีของนักจิตวิทยาแต่ละท่าน จะเห็นได้ว่ามีคำจำนวนมากมายที่ใช้บอกลักษณะ บุคลิกภาพต่าง ๆ ของบุคคลที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน จากการสำรวจของ อัลพอร์ท (Allport) พบว่ามีคำจำนวน 17,953 คำ ในภาษาอังกฤษที่ใช้เพื่ออธิบายลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล (Hall & Lindzey, 1978 cited in Engler, 2003, p. 308) ซึ่งคำเหล่านี้เป็นคำที่ใช้แทนลักษณะ บุคลิกภาพที่สังเกตได้มากกว่าจะเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่มีวิธีการทางสถิติมาสนับสนุน และ คำบางคำที่ใช้แตกต่างกัน ก็อาจจะมีความหมายเหมือนกัน เลวิส เทอร์สโตน (Lewis Thurstone) เป็นนักจิตวิทยาคนแรกที่เสนอแนะว่าบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบเป็นจำนวนที่เพียงพอในการ อธิบายลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้ โดยมีวิธีการทางสถิติมาสนับสนุน หลังจากนั้นได้มี นักจิตวิทยาหลายท่านที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ รวมถึงคอสตาและแมคเคร (Costa & McCrae) ที่ได้แบ่งบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบเป็นองค์ประกอบด้านอาการทางประสาท (Neuroticism) องค์ประกอบด้านการแสดงตัว (Extraversion) องค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง (Openness) องค์ประกอบด้านความน่าชื่นชม (Agreeableness) และองค์ประกอบด้านการมีสติ รู้ผิดชอบ (Conscientiousness) ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบจะประกอบด้วยลักษณะย่อย 6 ลักษณะ ดังนี้ คือ

1. องค์ประกอบด้านอาการทางประสาท (Neuroticism) ประกอบด้วย ความวิตกกังวล (Anxiety) การมีเจตนาร้าย (Angry Hostility) ความรู้สึกเศร้า (Depression) การขาดสติ (Impulsiveness) การระมัดระวังตัวเกินไป (Self-Consciousness) และการมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย (Vulnerability)
2. องค์ประกอบด้านการแสดงตัว (Extraversion) ประกอบด้วย ความอบอุ่น (Warmth) การชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Gregariousness) กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertiveness) การชอบ ทำกิจกรรม (Activity) ชอบแสวงหาความตื่นเต้น (Excitement-Seeking) และการมีอารมณ์ด้าน บวก (Positive Emotions)

3. องค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง (Openness) ประกอบด้วย จินตนาการ (Fantasy) มีสุนทรีย์ (Aesthetics) ความรู้สึก (Feeling) การปฏิบัติ (Actions) ความคิด (Ideas) และค่านิยม (Values)

4. องค์ประกอบด้านความน่าชื่นชม (Agreeableness) ประกอบด้วย การไว้วางใจผู้อื่น (Trust) ความตรงไปตรงมา (Straightforwardness) ความเอื้อเฟื้อ (Altruism) วานอนสอนง่าย (Compliance) ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Modesty) และการมีจิตใจอ่อนโยน (Tender-Mindedness)

5. องค์ประกอบด้านการมีสติรู้ผิดชอบ (Conscientiousness) ประกอบด้วย ความสามารถ (Competence) ความเป็นระเบียบ (Order) การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ (Dutifulness) การมีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Striving) การมีวินัยในตนเอง (Self-Discipline) และความรอบคอบ (Deliberation)

คอสตาและแมคเกร์ได้สร้างแบบวัด ชื่อ The Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) ขึ้นเพื่อสนับสนุนบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของพวกเขา (Engler, 2003, pp. 306-308) แบบวัดฉบับนี้ได้รับการยอมรับว่าสามารถวัดได้ครอบคลุมบุคลิกภาพโดยรวม ทำนายพฤติกรรมและผลการปฏิบัติงานได้ จึงมีผู้สนใจนำแบบวัดฉบับนี้ไปใช้ในงานวิจัยอย่างแพร่หลาย รวมทั้งมีการนำไปแปลเป็นภาษาต่าง ๆ หลายภาษา (Saucier & Goldberg, 1998, p. 496) เช่น ภาษาอิตาลี ภาษาเยอรมัน ภาษาอังกฤษ ภาษาฟิลิปปินส์ (Church, Reyes, Katigbak, & Grimm 1997, p. 477) ภาษาโปรตุเกส ภาษาฮิบรู ภาษาจีน ภาษาเกาหลี และภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น (Costa & McCrae, 1997 cited in Engler, 2003, p. 309) ซึ่งนักวิจัยจากต่างภาษาและต่างวัฒนธรรม ต่างก็สรุปว่า ลักษณะและโครงสร้างของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสามารถอธิบายบุคลิกภาพโดยรวมของบุคคลได้ ไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก หรือวัยผู้ใหญ่ และไม่พบองค์ประกอบอื่นนอกเหนือจากห้าองค์ประกอบนี้ (Costa et al., 2000, p. 173) แสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเกร์นั้นมีความเป็นสากล สามารถวัดบุคลิกภาพโดยรวมของบุคคลได้แม้ต่างภาษาและวัฒนธรรม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเกร์ โดยสร้างเกณฑ์ปกติจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของเด็กไทย เพราะแบบวัดของต่างประเทศที่ใช้เกณฑ์ปกติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของชาวตะวันตกนั้น ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้กับคนไทย (สมพร สุทัศนีย์, 2545 ก, หน้า 3) และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดบุคลิกภาพที่ผ่านมาในประเทศไทย ยังไม่พบว่ามีการสร้างแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเกร์ สำหรับแบบวัดบุคลิกภาพที่พบในประเทศไทยส่วนใหญ่นั้นเป็นแบบวัดบุคลิกภาพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น การสร้าง

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพผู้จัดการสาขาของธนาคารตามแนวทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทิล (อาภา มณีสถิตย์, 2545) การพัฒนาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ สำหรับนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้ (วรารักษ์ บุญยะ, 2546) การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในการเป็นพยาบาล (นุชนาฏ ตีวิเศษ, 2524) ส่วนแบบวัดที่สร้างขึ้นเพื่อวัดบุคลิกภาพของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 นั้นมีน้อย และสร้างขึ้นเพื่อวัดบุคลิกภาพของนักเรียนเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น เช่น การสร้างแบบทดสอบ วัดบุคลิกภาพโลกโชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (จุลรัช อัครธนาคล, 2538) การสร้างแบบ วัดบุคลิกภาพต่อต้านสังคมสำหรับนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (อมร ไชยแสน, 2543) ซึ่ง แบบวัดบุคลิกภาพเหล่านี้ไม่สามารถวัดบุคลิกภาพโดยรวมของนักเรียน เพื่อบอกจุดเด่นจุดด้อยของ นักเรียนแต่ละคนได้

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 ขึ้นเพื่อวัดบุคลิกภาพโดยรวมของนักเรียน ให้ทราบถึงบุคลิกภาพที่เป็นจุดเด่นหรือ จุดด้อยของนักเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนหรือผู้ปกครองในการกำหนดแนวทางการ ให้คำปรึกษา หรือจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคเร (Costa & McCrae, 1992) สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
2. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตาม แนวคิดของ คอสตาและแมคเคเร สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
3. เพื่อสร้างปกติวิสัย ปกติวิสัยเพศ ของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตาม แนวคิดของคอสตาและแมคเคเร สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

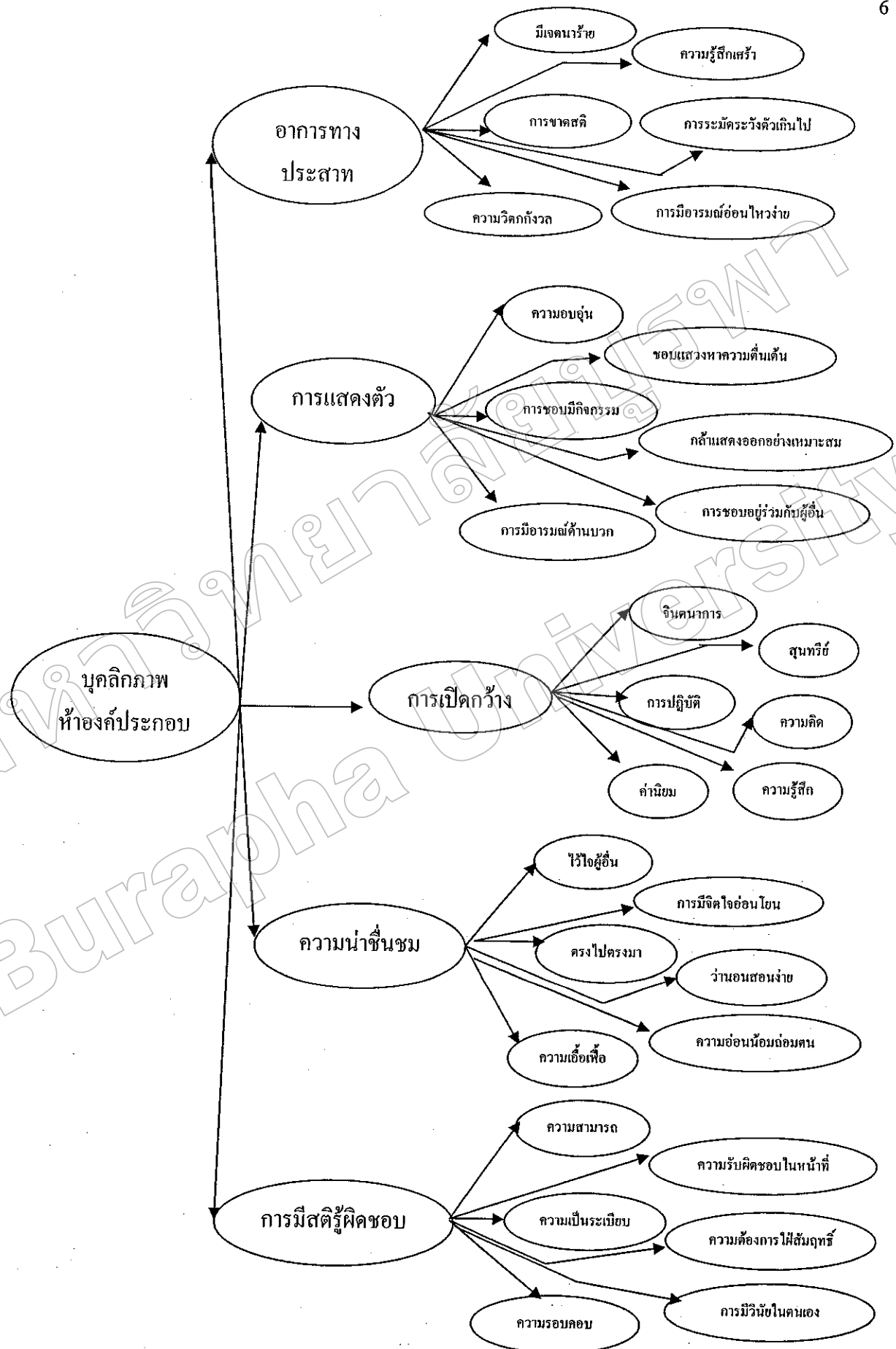
1. ได้มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคเร (Costa & McCrae, 1992) สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีความเป็นมาตรฐาน
2. ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้วัดบุคลิกภาพเพื่อทราบจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการให้คำปรึกษา หรือจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (ชั้น ม.4 – ม.6) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำนวน 33 โรงเรียน มีนักเรียน 14,078 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 (ชั้น ม.4 – ม.6) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำนวน 10 โรงเรียน จำนวน 1,286 คน
3. ผู้วิจัยสร้างมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเกร (Costa & McCrae, 1992) ซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1 องค์ประกอบด้านอาการทางประสาท (Neuroticism)
 - 3.2 องค์ประกอบด้านการแสดงตัว (Extraversion)
 - 3.3 องค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง (Openness)
 - 3.4 องค์ประกอบด้านความน่าชื่นชม (Agreeableness)
 - 3.5 องค์ประกอบด้านการมีสติรู้ผิดชอบ (Conscientiousness)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเกร (Costa & McCrae, 1992) ผู้วิจัยนำมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ปรากฏดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคเร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มาตรการวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคร หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการกำหนดแบบแผนวิธีการคิด และพฤติกรรมตามการรับรู้ของตนเองในลักษณะต่าง ๆ 5 ลักษณะ ซึ่งสามารถประเมินได้ตามแนวคิดของคอสตา และแมคเคร (Costa & McCrae, 1992)

1.1 องค์ประกอบด้านอาการทางประสาท (Neuroticism) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความวิตกกังวล (Anxiety) การมีเจตนาร้าย (Angry Hostility) ความรู้สึกเศร้า (Depression) การขาดสติ (Impulsiveness) การระมัดระวังตัวเกินไป (Self-Consciousness) และการมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย (Vulnerability)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาทต่ำ มีลักษณะเยียบสงบ โกรธช้า มีความรู้สึกท้อแท้ยาก ไม่รู้สึกอับอายขายหน้าง่าย และเผชิญความเครียดได้ดี

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาทสูง มีลักษณะวิตกกังวล โกรธเร็ว มีความรู้สึกท้อแท้ง่าย รู้สึกอับอายง่าย และเผชิญความเครียดได้อย่างลำบาก

1.2 องค์ประกอบด้านการแสดงตัว (Extraversion) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความอบอุ่น (Warmth) การชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Gregariousness) การแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertiveness) การชอบทำกิจกรรม (Activity) ชอบแสวงหาความตื่นเต้น (Excitement-Seeking) และการมีอารมณ์ด้านบวก (Positive Emotions)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวต่ำ มีลักษณะสงบเสถียร ไม่ชอบเข้าสังคม ชอบอยู่เบื้องหลัง ทำกิจกรรมอย่างไม่เร่ร่อน ไม่ค่อยต้องการความตื่นเต้น และไม่ชอบร่าเริง

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูง มีลักษณะเป็นมิตร สนุกสนทนกับบุคคลอื่นได้ง่าย ชอบเข้าสังคม ชอบแสดงความเป็นผู้นำ ทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง ต้องการความตื่นเต้น และร่าเริง

1.3 องค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง (Openness) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงการเป็นคนเปิดรับประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจินตนาการ (Fantasy) สุนทรีย (Aesthetics) ความรู้สึก (Feeling) การปฏิบัติ (Actions) ความคิด (Ideas) และค่านิยม (Values)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการเปิดกว้างต่ำ มีลักษณะเพิกเฉย ไม่สนใจศิลปะ ไม่สนใจในความรู้สึกต่าง ๆ ชอบทำในสิ่งที่เคยชิน เน้นความเข้าใจเหตุผลในมุมมองแคบ ไม่ยอมรับค่านิยมใหม่ ๆ

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการเปิดกว้างสูง มีลักษณะชอบจินตนาการ ช่างฝัน รู้สึกซาบซึ้งในศิลปะและความสวยงาม เห็นคุณค่าทางอารมณ์ในด้านต่าง ๆ ชอบความหลากหลาย

ชอบลงของใหม่ ๆ เน้นความเข้าใจการใช้เหตุผลในมุมมองกว้าง และเปิดรับค่านิยมใหม่ ๆ

1.4 องค์ประกอบด้านความน่าชื่นชม (Agreeableness) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงการไว้วางใจผู้อื่น (Trust) ความตรงไปตรงมา (Straightforwardness) ความเอื้อเฟื้อ (Altruism) ว่างอนอ่อนง่าย (Compliance) ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Modesty) และการมีจิตใจอ่อนโยน (Tender-Mindedness)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมต่ำ มีลักษณะชอบเยาะเย้ย ข้างระแวง ระแวงระวัง พுகเกินความจริง ไม่เต็มใจในการช่วยเหลือผู้อื่น ก้าวร้าว ชอบแข่งขัน และยึดติดอยู่กับเหตุผล

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมสูง มีลักษณะเห็นผู้อื่นชือสัตย์ เจตนาดี ตรงไปตรงมา จริงใจ เต็มใจในการช่วยเหลือผู้อื่น ประนีประนอม คล้อยตาม จิตใจอ่อนโยน และพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง

1.5 องค์ประกอบด้านการมีสติรู้ผิดชอบ (Conscientiousness) หมายถึงลักษณะที่แสดงถึง การมีความสามารถ (Competence) ความเป็นระเบียบ (Order) การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ (Dutifulness) การมีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Striving) การมีวินัยในตนเอง (Self-Discipline) และความรอบคอบ (Deliberation)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการมีสติรู้ผิดชอบต่ำ มีลักษณะเป็นบุคคลที่ไม่มีระเบียบ ไม่มีระบบ ไม่เอาใจใส่ต่อหน้าที่ มีความต้องการผลสัมฤทธิ์ต่ำ และหวั่นเหินหวาดกลัว

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการมีสติรู้ผิดชอบสูง มีลักษณะเป็นบุคคลที่มีระเบียบเรียบร้อย มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความพยายามเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายและมุ่งเน้นการปฏิบัติภารกิจให้เสร็จ

2. คุณภาพของมาตรวัด หมายถึง คุณสมบัติของมาตรวัดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 อำนาจจำแนกของข้อคำถาม (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของข้อคำถามที่จำแนกหรือแยกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำตามลักษณะบุคลิกภาพที่จะวัด

2.2 ความเที่ยงของมาตรวัด (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของมาตรวัดที่สามารถวัดได้คงที่แน่นอน ซึ่งตรวจสอบได้โดยการหาค่าความสอดคล้องภายใน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค

2.3 ความตรงของมาตรวัด (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของมาตรวัดที่สามารถทำหน้าทีวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย ในการศึกษาครั้งนี้จะหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ดังนี้

2.3.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง คุณสมบัติของมาตรวัดที่

สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาจากนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเป็นผู้พิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

2.3.2 ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง คุณสมบัติของมาตรวัด ที่สามารถวัดได้ตรงตามทฤษฎี ซึ่งตรวจสอบได้โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

3. ปกติวิสัย (Norm) หมายถึง คะแนนที่เป็นมาตรฐานของมาตรวัด เป็นคะแนนตัวแทนที่บอกระดับการตอบของผู้ตอบว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่มประชากร โดยแสดงในรูปคะแนนดิบเปรียบเทียบกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และสเดไนน์